

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt.
Előfizetések és hirdetési díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.
 Helyben előfizetheti: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben.
 Egyes szám ára 5 kr. o. e.
 Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz. az épület hátsó részében.
 Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett 2. sz., az emelet hátsó részében.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papir-kereskedésében. Bécsben: Haasenstein és Voglerner (Neuer-Markt 11. sz.), Oppelér Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart.
 Nyilttér sora 20 kr.

A „KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY“

1872 szeptember 1-jétől mindennap egész nagy iven jelenik meg; előfizetési díj 1872 szeptember-decemberre 4 forint oszt. ért.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizető után tisztelet-példánnyal szolgálunk.

Lapunk új berendezése.

A n. t. olvasó közönséghez!

Czélunk buzgóan, erélyesen és nagyobb hatállyal szolgálni a hazai közügyeket, pártunk és polgártársaink érdekeit. T. olvasóink támogatását azzal viszonzozzuk, hogy félfelv helyett ugyanazon árért egész ivet adunk. Tehát előre áldozatot hozunk a mindig lelkebb felkarolás reményében. Ez átalakítás folytán többé egyetlen érdekes közlemény se marad ki lapunkból; valamennyi rovatainkat meghövíjük, s így pártunk és a n. tisztelt olvasó közönség igényeinek és szükségeinek illően eleget tehetünk.

A „Kolozsári Közlöny“ szellemi megerősítésére, tartalomdúsá, változatossá és érdekessé tételére számos jeles tollu munkatársat nyertünk meg országszerte; műveikkel gyakran fognak találkozni a lapok tisztelt olvasói. Oly férfiakat igyekeztünk lapunk köré gyűjteni, kik a napisajó tapasztalatokban gazdag iskolájában tanulták megérteni, követni a: mindent a maga idejében! E férfiak fogják, régi munkatársainkhoz csatlakozva, figyelemmel kísérni a közélet folyamát, a bel- és külpolitika, az állami és társulati-közélet mozzanatait.

Vezér- és másodcikkében világítjuk és vitatjuk meg a napikérdéseket bátor hangon, de eszélyesen; ha kell élesen, de mindig ildomosan szólunk azok megoldásához; érvekkal fogunk harcolni s használandjuk a csipős günyt is, de a személyeskedés avagy ép a gyanúsítás undok fegyvereihez soha sem nyulunk.

A tapasztalat tanított meg minket, kik e lap körül sorakoztunk, arra: mit, hogyan és mikor kell elmondanunk, hogy az a köz javára váljék. Ismerjük a becsületes journalistica (tizparancsát), igazság-érzet és törvénytisztet; a jogok és kötelek kölcsönössége és méltányosság; eszély, józanság és tapintat; a haza érdekének mindenek fölé helyezése, a párt érdekeinek hü szolgálata, — végre a hü népszerűség-hajhászatnak elkerülése.

Mi a „Kolozsári Közlöny“ érdekességét annak tartalomdúsá tételében fogjuk keresni, és nem abban, a mi botrányos vagy borzasztó; esféle szellemi táplálékhoz ezután sem akarjuk t. olvasóinkat szoktatni. Adunk mulattatva ismeretterjesztő tárczákat, bel- és külföldi lapszemléket, figyelmesen szerkesztett bel- és külföldi rovatot, sok tapintatos megválogatott ujdonságot. Figyelemmel kísérjük a hazai nyilvános tudományos, szak-, pénz- és hitelintézetek, egyletek működését; szóval: arra fogunk törekedni, hogy a „Kolozsári Közlöny“ olvasói feltalálják lapunkban mindazt, a mi bel- és külföldön megemléstire méltó.

Nemcsak a bel- és külföldi journalisticát tartjuk szemmel, s eredeti táviratokat hozunk a nevezetesebb eseményekről, hanem külföldi és pesti eredeti tudósításokról, ez országrészben ügyes levelezőkről is gondoskodtunk.

A három császár berlini találkozásáról, az ottani ünnepélyekről, tárgyalásokról Rd. derék német hazafi fog értesíteni, ki köztünk sajátította el a magyar nyelvet, s a mellett, hogy nemzetünk iránt kiváló rokonszenvvel viseltetik, a berlini befolyásos körökből is vannak ismerői.

Kolozsvár és az erdély-részi magyarság.

Kolozsvárt fekvése, multja, lakói műveltsége, az erdély-részi magyarság rokonszenvre ez országrész értelmiségi központjává mintegy önkénytelenül jelöli ki. Nem fordult itt meg utazó, a ki e városnak sok vonzó, kedves és egy szebb jövő csiráit rejtő előnyeiről meleg érdekléssel, többnyire bámulólagon szólott volna.

Mindenek felett e 25,000 lélek kiválóan magyar jellege, nevelési, oktatási s tudományos és közműveltségi virágzó intézetei azok, a mik biztos reményt nyújtanak arra, hogy e város mint nemzeti fejedelmek alatt, ismét a magyar műveltség terjesztője lesz benn a honban és kelet felé, sőt hogy az hivatal van egykor a magyar királyság Versailles-e, mivelődési fegyupontjává lenni.

De ez csak egy lehetséges, ha egyfelől a lakókban levő nagy erkölcsi erő kifejtetik, ha a város közbizonyát buzgó és tevékeny tisztviselők és egy hivatala magaslatára emelkedett képviselőség a közérdekekre, a közjóra okos és a jövőbe benéző számítással használják fel; másfelől, ha a magas kormány e nagy ezélt és nemes intenciókat részéről is példaadólag mozditja elé.

Az imént említett egykori francia királyi várost egy XIV. Lajos és egy I. Napoleon emelték fénypontjára, Kolozsvárt a Báthoriak és Bethlen Gábor. A mi kormányunknak szintén figyelmet kell fordítani e városra s nem szabad fukarkodnia, szükkeblüsködni oly kezdeményezések végrehajtásánál, melyek annak jövő missiója alapjául szolgálhatnak.

Miniszterelnökünknek egy bátor és nagy gondolatja jött e tekintetben is, a mint e szép város jövőjéről előtte pénzügyminiszter korában illetékes egyének beszéltek. „Önöknek igaza van, — így szólott ő nagyméltósága — Kolozsvár a magyar állam egyik disze s kevélysége. Rendezzék önké pénzforsásukat és beligazgatásukat jól, válaszsának derék előjárókat, immár eddig is sok szép intézetek van: építsenek tervszerűleg és modern szellemben szép épületeket, nyujtsanak a lakóul ide jövőknek nyugati kényelmet s az megsokszorozza városuk vonzó erejét.“

De nem maradt csak általánosságban a beszélgetés. A néhai pénzügyminiszter ur azt is

kimondotta, hogy Kolozsvárt a kincstár a magyar királyi pénzügyigazgatásnak egy szép palotát építtessen, a melybe a posta, távirda, vám- és adóhivatal s végre a pénzügyigazgatóság elférjen. Helyet néztek ki, a város egy gyönyörű telket ajánlott fel olesó árban, még fenntartja ígérték s átadási készsége nem változott; ezen telek mellett levő ház- és telektulajdonossal az alkszintén meg volt indulva, a terv elkészült, s midőn már-már a létesülés pontján állottunk, Kerkápolyi miniszter ő execa vevén az állam pénztárcáját kezébe, e reánk nézve oly igen szép reményt, de a mi a magyar államra nézve is a fennebbiek szerint egy igen vitalis érdek, teljesülni nem engedte. Információkkal a dolog huzódni, odáig halasztódni kezdett a hivatali irodákban, miglen utóljára egészen elaludt.

Bátorságunk van kimondani, mert kötelesség, hogy az ügyet elejteni nem helyes, nem szabad magyar nemzeti, művelődési, köz állami, pénzügyigazgatási, sőt finansialis tekintetből sem.

Az elsőket érintettük, a két utóbbira nézve egy kis számítás a tényállást tisztázza s a magas pénzügyminiszterium teendőjére nézve elutasít.

A pénzügyigazgatási s kapcsolatos hivatalok ma Kolozsvárt vagy öt helyen székelnek, abból a kincstáré csak egy — a fővám- és adóhivatali helyiség, a többit bérben tartják, a mi körülbelül 5—6000 frtot visz el, a postával, távirdával sat. 8000-en is feljül emelkedik a lakberek összege. Ez nagy költség magában is, de még nagyobb lesz az által, hogy a fűtés, világítás, szolgáltatást a szétszórtság miatt hasznos takarékoszággal berendezni nem lehet.

Hasonlólag nagy hátrány van ez állapot-tala szolgálásban, az ügyigazgatásban A pénzügyi közegek organice függnék össze, sűrű érintkezésben vannak egymással, elszortan, egymástól elszakítva késő, nehéz, az iratokra nézve veszélyeztető s nem kellő pontos az igazgatás. Ezt vitatni igen, elvitatni nem lehet.

Pénzügyminiszter ő nagyméltósága e tekintetben messzebelátású előde utára térve, saját ministeriuma, a gyors, ezészerű és pontos pénzügyigazgatás, a magyar nemzeti és állam-érdek javára s első vonalban Kolozsvár szeptimése és emelkedése érdekében nagymérvű szolgáltatást tesz avval. Vegye figyelemre ő excája, hogy a cultura a legnagyobb terjesztőia nagy és szépen

épült városok; fontolja meg, hogy az erdély-részi magyarságnak életérdeke, hogy Brassó és Szeben virágzó német városokkal párhuzamban a mi Kolozsváruink és Maros-Vásárhelyünk szintén folyvást szépülő, erősbülő s egykor szintén virágzó magyar városokká legyenek.

A város szép helyet ajánlott olesó árban; a közép-utcai kincstári harminczadi épületet el lehetne adni 40—50,000 forinton, az állam-kincstár a ráfordítandó tőke kamatát kamatosztól visszakapná megtakarított házbéréiben, a város szépülne általa, s a pénzügyigazgatás is sokat nyerne.

A nagy kóroda építését, mit 1863—66-an kezdeményezett volt a kormány, félben hagyta; telket vett, tervet készítettett, egy-két évig vajudott vele s akkor álomba szenderítette. Ilyen a mi alkotásunk.

Most van idő, ki tudja lesz-e mindig. A magyar kormány egy tős-gyökeres magyar város emelkedését eszközli, ha egyéb hálával fogadott reform-kezdeményeihez még azt is csatolja.

Ajánljuk ez ügyet új képviselőink figyelmébe.

Pest, szept. 2.

A Deákkör ma tartotta első értekezletét, melyen a párt tagjai nagy számmal jelentek meg. A párt vezére, Deák Ferencz nagy éljenzéssel fogadtatott, s ez volt a szives üdvözlét, melyben az orsz. többség ünnepelt hazánkiát részesíté. A kormány összes tagjai szintén jelen voltak.

Az értekezletet Zsedényi Ede nyitotta meg, felolvastván a kör alapszabályainak azon pontját, mely az elnök s ig. választmány választásáról szól ajánlván, hogy a mai tanácskozásra Just József választásak elnökül. Ez megtörténvén, megkezdődött a tanácskozás, mely mintegy negyedóraig tartott.

Az első tárgyakat a kör házi ügyei képezték. Deák Ferencz indítványára elhatározottat, hogy a kör elnöke és jegyzőjének választása a holnap este 6 órakor tartandó értekezleten fog végbemenni.

Szóba került ezután a képviselőház ideiglenes irodájának megalakulása. A képviselőház két legidősebb tagja: Elek Gábor és Gubody Sándor; mindkettő ellenzéki. Az első még nem lévén Pesten, a korelnök székelt Gubody Sándor fogja elfoglalni. Ideiglenes jegyzők a képviselőház legújabb tagjai lesznek: gr. Keglevich Gábor, Hedry Ernő, gr. Apponyi Albert, Molnár Antal, Lukács Béla és Tósz Gyula. Az első ellenzéki, a többi deák-párti.

Perczel Béla ezután fölemlíté, hogy a lapok azon közele, hogy a képviselőház holnapi ülésében

nyujtandók be a megbízó iratok, tévedésen alapul. A képviselőház holnapi ülésén, mely 10 órakor tartatik, nem történik más, mint az ideiglenes iroda megalakítása, s a házszabályok értelmében a korelnök fogja kitűzni a napot, melyen a képviselő iratok átnyujtandók.

Az értekezlet utolsó tárgyát Deák Ferencz felszólalása képezi. Tudatván a párt tagjaival, hogy Bittó István igazságügyminiszter lemondott, lemondása elfogadtatott, ajánlá, hogy Bittó választásak a ház elnökül. Ez általános éljenzéssel vétett s ezzel az értekezlet véget ért.

Legújabb táviratok.

Zágráb, sept. 2. Miksich főispán a zágráb-megyei közgyűlést az ott keletkezett zajos fellépés miatt feloszlatta. Egy küldöttség, mely e miatt a kormány vezetőjénél panaszt emelt, a főispán törvényes rendelkezési jogára utaltatott.

Eger, sept. 2. A „Politik“ szerkesztője, Pencke, az esküdtsek mai tárgyalásán, betegség miatt nem jelent meg; a tárgyalás bizonytalan időre napotlatott el.

Prága, sept. 2. A „Politik“ volt szerkesztője, Herdliczka, hosszab bírói kihallgatás után ma elzárattott.

München, sept. 2. A német császár meghívására Diel vezérőrnagy hat tiszt kíséretében Berlinbe utazott a testőrsereg hadgyakorlataira. Gassernek nem sikerült miniszteriumát megalakítania.

München, sept. 2. Azt állítják, hogy Gassernek még nem sikerült a király elé terjeszteni a ministeri névsort.

Genf, sept. 2. Mint hírlík, a választott bíróság ma vagy holnap kimondandja ítéletét.

London, sept. 2. Dublinban annak évfordulata alkalmából, hogy az olasz csapatok Rómába bevonultak, a pápa javára nagy demonstratiót készítnek elő. A „Daily Telegraph“ jelenti, hogy Hondurasban fölkelés ütött ki.

Konstantinápoly, sept. 2. Server pasa kilépett az államszolgálatból. A itteni görögök feliratot készítenek a szultánhoz és a nagyvezérhez, melyben köszönetüket fejezendik ki azért, hogy a Porta közbelépése folytán a keleti egyház unioja nem zavartatott meg.

Turin, sept. 2. Több helybeli lap a legsajátosabb katonai intézkedésről hoz tudósításokat, melyeket a francia kormány a mont-cenis alagut tuloldalán tesz, Francia katonai mérnökök vizsgálják, hol lehetne az alagut menetében néhány aknákat ásni; továbbá ágyútegek felállítása hagyatott meg több az alagut bejáratát uraló magaslaton.

Páris, sept. 2. Plon Henrik helybeli könyvtáros a Napoleon császár által írt „Julius Caesar története“ című munka példányainak füzéseért és be-kötéseért 332,299 frank erejéig perelte be az excászárt.

Frankfurt, sept. 2. A jogászyülés Rüdeshimban tartott záruépelyén dr. Jacques (Bécsből) imigyen viszonzta az Ausztriára mondott poharköszöntést: A Németország tartós hatalmára és nagyságára irányuló kívánásokat mi osztrákok is egész szívből osztjuk. Mi azonban nem tartjuk magunkat a sors üldözött gyermekeinek s az állami

köteleket Németországgal nem Ausztria eldarabolása által akarjuk megvásárolni, — mi szövetséget akarunk az erős, szabad Ausztria és az erős, szabad Németország között, egymás eldala mellett állani minden támadó keleti politikával s minden boszupolitikával szemben.

Kimutatása az erdélyi muzeum-egylet pénztára bevételeinek és kiadásainak 1871 januarius 1-től december 31-ig.

Megnevezés.	Közhitel papir olt.	Magánkötelezvény és pénzüntzeti letét			Készpénz.		
		arany	fr.	kr.	arany	fr.	kr.
A) Bevételek.							
Pénztármaradék 1870-ről	76415	650	128507	04	28	2800	63 1/2
Bégyült tőke és visszafizetett kölcsön	22281	—	12740	—	—	4600	—
Berde alapítvány tőkésített kamatja	—	—	8	43	—	—	—
Kamatok	—	—	—	—	63	11368	96
Részvényilletékek	—	—	—	—	—	1206	—
Rendkívüli bevételek	—	—	—	—	—	385	07
Visszafizetett előleg	—	—	—	—	—	395	—
Bevételek összege	98696	650	141255	47	91	20755	66 1/2
B) Kiadások.							
Befizetett tőkékért	—	—	25919	75	—	—	—
Kiadott kölcsön	10500	—	—	—	—	2140	—
Tőkésítés	—	—	—	—	—	4	88
a Berde alapítványra	—	—	—	—	—	315	89
Igazgatás, kezelés	—	—	—	—	—	594	47
Béruházás	—	—	—	—	—	9600	83 1/2
Rendszeres fizetések	—	—	—	—	—	4832	54 1/2
Gyűjtemények gyarapítása	—	—	—	—	—	468	13
Kiadványok és más nyomtatványok	—	—	—	—	—	146	85
Épület fenntartás	—	—	—	—	—	277	23
Kertmivelés, adó	—	—	—	—	—	445	—
Kiadott előlegek	—	—	—	—	—	414	19
Rendkívüliek	—	—	—	—	—	—	—
Kiadások összege	10500	—	25919	75	—	19240	01 1/2
Pénztármaradék 1871 dec. 31-én	88196	650	115335	72	91	1515	64 1/2
Részletezve:							
Nemz. kölcsön kötvény n. é. 300 frt	315	—	—	—	—	—	—
Földterherment. „ „ 83220 „	87381	—	—	—	—	—	—
M. földhitelint. záloglevél	500	—	—	—	—	—	—
Kiadott kölcsönről szóló magánkötelezvény	—	650	91030	25	—	—	—
Berde alapítvány	—	—	70	96	—	—	—
Alapítványi magánkötelezvény jó	—	—	15620	—	—	—	—
„ „ kétéves és veszendő	—	—	8519	51	—	—	—
Ideigl. tőkésített részvényilleték	—	—	95	—	—	—	—
Készpénz	—	—	—	—	91	1515	64 1/2
Összeg mint fennebb	88196	650	115335	72	91	1515	64 1/2

Külföldi hírek.

Az elsass-lotharingiai fiatalok tömegesen francia nemzetiségüknek nyilvánítván magát, seregesen jelentkezik a Franciaországban e pillanatban folyó katonai sorshuzásra. Így Nancyban három ezernél többen jelentek meg, s hosszú menetben vonultak végig a városon, élükön a strassburgiak haladván három színű fekete fátyolos lobogóval;

a László-téren hozzájuk csatlakoztak a metziéek is a találkozásnál sirva egymás nyakába borulván. Saverno városából az összes fiatalok Nancyba ment, ugyanezt tette Wissemburg, Schlestadt, Melchheim stb. fiatalok. Belfortból 7400 fiatal ember állott be önkéntesen a francia hadseregbe. — Mont-béliardban szintén óriási tömeg sereglett össze a

véssén. Egyszer a főváros székébe ülve, bizonyos hogy ő megindította volna a háborút Belleville és Montmartre ellen s azon helyek kedvező lapjai ellen s folytatta volna az fegyverszünet és könyörület nélkül. A parochialis templomokban előforduló üresedések alkalmával a helyeket a proselyta csináló fajta lángoló papokkal töltötte volna be. A szellemi uralom, mely Páris hűveire oly könnyen nehezült Quelen és Sibour világius uralkodása idején s Affre, Morlot és Darboy polgárius türelme alatt, engesztelhetlenül meg érezette volna magát mindabban, a mi a hitetlen iradalomra tartozik, mely fejezet alatt minden, vallásosságba igényt tartó fővárosi házból származott volna az oly irók könyvei, mint Littre (szótárát is bele értve) About és Taine, ugy szintén minden olyan lap is, mely nem egyenesen orthodox és épületes irányzatú.

Monseigneur Dupanloup élete, mely nagy mértékben iskolai tanításra volt szentelve, eltérőhellenül magán hordozza a paedagogus bélyegét. Savoyában, igen alsórendű szülöktől születvén 1802-ben, Mgr. Dupanloup egy nagybátyja költségén neveltetett fel, a ki pap volt; s azon szokásoknak, melyeket e jó embertől tanult, köszönhetette rendkívül gyors emelkedését. Felszentelése után nem sokára Angouleme hercegének, hallván Dupanloup abbának, mint catechetának ügyességéről, elment meghallgatni őt, a mint a gyermekeket a Mennybemenetelről nevezett parochialis templomban tanította, s annyira megtetszett neki gyöngédsége és ékesszólása, hogy őt a kis bordeauxi herceg (most Chambord gróf) mellé nevezte ki gyonatató pap gyanánt. Kévsell azután Dupanloup abbé az Orleans hercegek catechetája lett s később ismét de Berry hercegnő udvari papja. Az 1830-diki forradalom után alapította a St Hyacinthe akademiát, mely intézetben minden osztálybeli fiatal emberek, de különösen a munkások, jártak vallásos felolvasásokat hallgatni és 1834-ben felajánlották neki a párisi seminarium főigazgatóságát, melyet azonban nem fogadott el. Azonban a fő tanvezetői

sorshuzásra, kik közt különösen kitüntek a Schultz városiak mellökön háromszínű fekete fátyolos karkáddal, élükön nagy francia zászlóval, melyen e felirat volt olvasható: Hozzád jövünk szeretett Franciaország s öcséink is megesküdtek, hogy követni fognak.

Mint Berlinből aug. 31-ről jelentik, a császár lábaja tetemesen szűnt; a császár általános egészségi helyzete kitünő. Miklós orosz nagyherceg naponként csapatszemléket eszközöl. 31-én a nagyherceg Poczdamban az első testőr-érezdel tartott szemlélet. Albrecht herceg, hogy a császári látogatás alatt jelen lehessen, f. hó 1-jén délután Drezdából Berlinbe volt érkezendő.

Mithad basa a katonaköteleztséget, hallo-más szerint, végre a birodalom keresztény lakosságára is ki akarja terjeszteni: oly rendszabály, melynek mikénti fogantatásától függ nagy részben a birodalom jövője. Az 1856-i hat humajum e legfontosabb pontjának fogantatásától, tekintettel annak roppant horderejére, eddig valamennyi nagyvezír visszaríadt. — A rendeletet, melynél fogva Hercegovina Boszniától külön választottat volna, Mithad visszavonta; e tartomány tehát jövőre is Bosznia kiegészítő részét képezi. A Montenegroval támadt határvillongás megvizsgálására kiküldött bizottság, újabb hírek szerint, elismerésre méltó erélyt fejt ki, s a zavarok okozói közül már többeket elfogott. Montenegró részéről hasonló ellárást várnak, mely esetben remélhető, hogy Törökország e részében is civilisaltabb állapotok foglalnak helyet.

Mint a „Times“-nek Philadelphiből aug. 29-ről távirják, az amerikai kormány arról értesítetett, hogy a genfi választott bíróság tanácskozásai már majdnem mind be vannak fejezve. Az eredményt Washingtonban kiélegetőnek tekintik, az egyesült államok részére nem ítéltett oda oly nagy összeg, mint dhajották volna. Azonban az államtitkár azt véli, hogy az amerikai képviselők bölcsen és észlelyesen jártak el. Hihetőleg tetemes összeg fog oda ítéltetni. Az egész összeg még nincs meghatározva, mivel a kamatkérdés nincs végleg elintézve.

A bajor király és a német császári udvar közti feszültséget bizonyítja azon legújabb hír, mely szerint a bajor királyi hercegek közül egyik sem fog jelen lenni a berlini találkozásnál, vagyis egyiknek sem szabad jelen lennie. Sőt Tann tábor-nóktól is megtagadta a hadügyminiszterium az engedélyt, hogy a spandani hadgyakorlatokban részt vehessen. A bajor király ezen elidegenítő magatartása, mely onnan ered, hogy ő nem akar a német császár mellett csupán diszitimnyul szolgálni, sok gondot okoz a német sajtónak.

Ezen kívül azt is beszélük, hogy a király újabb anyjával is meghasonlott azon visszatartózkodás miatt, melyet a porosz koronaherceg iránt tanusított; midőn ez a mult napokban Bajorországban végezte hadszemei körutját, de a szives házi gazdával sehöl sem tudott találkozni. Az anya király-nét, ki porosz hercegnő, nagyon bántotta fiának ezen hideg visszavonulása.

A spanyol választási eredményeket illetőleg a következő részletek fektűsnek előttünk: A 410 választandó képviselők közül eddig 397-nek vá-

(préfet des études) állást, elfogadta s tanítása oly világos, türelmes és sikeres volt, hogy 1837-ben Quellen érsek sürgetőleg követelte, hogy vállalja el a főigazgatóságot s ugyanazon időben kinevezte őt az érseki megye fő-vicariussává. Mint legfőbb ember tudni fogja M. Dupanloupnak egyik legkedvezőbb tanítványa volt a seminariumban Renan Ernő, ki akkor a papságra készült, s kit azóta a püspök folyvást csak az ő „tevélygő“ de azért kedves juhának szokott nevezni. Mgr. de Quelen halálakor M. Dupanloup tevékeny buzgalommal igyekezett megakadályozni a király jeltölt-jének s kinevezettjének, Mgr. Affre-nak megerősítettését, kif nagyon lágyamelegnek gondolt; és, miután törekvései nem sikerültek, lemondott a fő-vicariusságról. Monseigneur Affre ezen alkalommal nemes leczkét adott neki a megbocsátásban az által, hogy számára a tiszteletbeli fő-vicariusi hivatalt állította s egy bizalmas és fontos küldetéssel bizta őt meg a pápai udvarhoz. Ez alatt Dupanloup, ki az ő bölji szent beszédeivel St. Rochban és adventi felolvasásaival a Notre-Dameban a leg tudósabb és legszenvedélyesebb és emelkedettebb szónok hírnevére tett szert egész Párisban, kinevezetett az egyházi szónoklat tanárává a Sorbonneban. Csak mintegy hat felolvasást tartott, mert hatodik fellépése alkalmával megtapodván Voltaire tanait és emléket egy olyan hallgató közönség előtt, mely magyobbára Quartier latin tanulósból állott: oly borzasztó felzudulást keltett, hogy ez rendezvarásnak tekintett és ő soha sem talált többé meghallgatásra.

1849-ben, a második köztársaság alatt, midőn Falloux gróf volt a közoktatási és vallásügyi minister, elérte végre M. Dupanloup pályája koronázó jutalmát s belé helyeztetett azon székbe, melyet azóta állandóan betöltött. Ha Monseigneur Dupanloup személyesen nagytravgyó lett volna, az érsekségre való előmozdítás és bibornokság csak természetes dolog gyanánt következtek volna egymusután. III. Napoleon nagyon örült volna, ha egy

lasztása van tudva. Ezek közül 11 alphonsista, 3 monpensierista, 10 unionista, 3 a sagastapárt tagja 80 köztársasági, 290 radikális. Egészben véve még 10 választás eredménye nincs tudva, mivel három kerületben a választás a helytelen összeírás miatt elhalasztottat. A dynastia-ellenes pártok szerint a kortesben eddigelé 80 köztársasági és 11 conservatív által vannak képviselve, a mi tehát az összes tagok számának negyed részét sem teszi.

Portugaliából érkező közlemények megerősítik azon hírt, hogy egy gondosan előre készített terv szerint a mult julius 24 és 26. napjain forradalomnak kellett volna kitérni az országban. A fővárosi fölkelés jelül szolgáló az általános fölkelésre. Mivel azonban az első, még csirájában elfojtatott, meghiusult a többi terv is. A kormány most már nyomára jött az összeesküvés szálainak, a legveszélyesebb kolompokot befogatta. Az elfogottak közt magas rangú személyiségek is vannak. A kormány egyszersmind új katonai övszabályokat léptetett életbe, mivel az a hire járt, hogy az összeesküdtek egy újabb kísérletet akarnak tenni Lis-sabonban az elfogottak kiszabadítása végett.

UJDONSÁGOK.

— **Király ő felsége** vasárnap délben fogadta a miniszterium összes tagjait gr. Lónyay Menyhért miniszterelnök vezetése alatt.

— **Ő felsége** a trónbeszéd után azonnal berlini utjára indul, s az országgyűlés mindkét házának tiszteletét csak visszatérte után fogadja.

— **Minisztertanács** tartott tegnap, melyen az igazságügyi tárczara nézve megállapodás jött létre.

— **A képviselőház burcauja.** A „Reform“ a képviselőház burcaujának megalakulásáról következőket hallja: Házelnököknek nevezetnek Bittó mellett Perczel Béla és Torma Károly erdélyi képviselő; némelyek Palkovicsot is pártolják, jegyzők lesznek a régiéek: Széll Kálmán, Szeniczey Ödön Szegény László, Mihályi Péter. A baloldarlól emlegetik Mátyus Arisztidet, Kemény Mihályt és Huszár Imrét.

— **Daláraink** folyton gyakorolják magokat. Tegnap mind a „dalkör“ mind a „Hilaria“ dalegylet nagy próbát tartott; ezekből itelve sikerre is lehet kilátás.

— **A bécsi világiállításra** Magyarországból és Erdélyből eddig 3000, Horvátországból Szlavoniából és a katonai határvidékről 1200 és az ideiglenes kiállításra 120, összesen tehát 4350 kiállító jelentkezett.

— **A m. kir. pénzverdekből** aug. hónapban, a központi állampénztárba a következő kiver arany- és ezüst küldemények érkeztek be: 40,000 db 20 frankos = 324,000 frt 2,000 db 10 frankos = 8,100 frt. Egy forintosokban = 220,000 frt. 10 krezáros vtpénzben = 20,000 frt összesen 572,000 frt.

— **A r. katholicus néptanítók** nagyobb része a seminarium helyiségében, valahára illendő szállást nyertek s nem kell szükségből még az istállóit is elfoglalniok, mint tavaly az ép ily időtájban tartott tanfolyam alatt.

ilyen kitünő főpapot parthívei közé számíthat és Mgr. Dupanloup nagyon könnyen elsajátíthatta volna egyik-másik alattomos püspöki testvéretervét, a kik tősgyökeres császáriknak adván ki magukat, érsekek, bibornokok és senatorok lettek, s egyszerűen csak visszafordultak a császárság ellen, midőn már annak semmije sem volt, a mit rájuk ruházott. De Orleans püspöke nagyon becsületes volt az ilyen cselegetésre. Midőn azt látta, hogy III. Napoleon nem szándékszik az ultramontán elyek szerint kormányozni, haladéktalanul ellenségeinek nyilvánította magát; és a rópiratok, melyeket ő a császár politikája ellen írt (nevezetesen az a választás a császár saját névtelen rópiratára, melynek czime: „A pápa és a zsinat. 1859.“) oly ártalmasok voltak, hogy a püspök urat sok ember agyában a liberalisokkal azonosították. Nem is szükség mondani, hogy Monseigneur semmi kérdésben nem volt liberalis; valóságban a sajátképeni politika rá nézve mindig másodrendbeli fontosságú volt. Ő szolgált a restauratiót és a juliusi kormányt; s ő teljesen kész lett volna támogatni a császárságot, vagy akár egy köztársaságot is, a mely engedte volna magát az egyház által vezetetni. Támadási fegyverei a toll és a szószék voltak, de még veszélyesebb gyanánt használta fel megyéjének iskoláit s ez ujra visszavezet bennünket arra a pontra, hogy Monseigneur Dupanloup mind beszédeiben, mind irányában lényegileg paedagogus. Megmutatta ezt M. About elleni támadásaiban (1860.) M. Veüllot elleni kárhözatásaiban tulbuzgósága miatt és legújabb felolvasásában az akadémiá előtt M. Littre megválasztása alkalmából. Megmutatta azt ismét ama némileg pártfogói támogatás, melyet Thiersre is kiterjesztett és most is gyakorol, kit úgy tekint, mint egy jó pótlékot Gambetta helyett, de többen épen nem tartja; s meg fogja mutatni, mig csak él s mig csak láthatja, hogy tanításait miként ismétli és terjeszti az a vegyesen orleansista és alkotmányos legitimista doctrinaire párt, mely azzal dicsekszik, hogy az ő tanítványa.

— **Az utolsó államok**, melyek eddig világiállítási bizottmányaik kinevezésével késtek, Portugália és Dánia, most már bizottmányait színtén megalakították. A portugaliai bizottmány elnökségét d'Avila e de Bojomea marquis vállalta el; a dán bizottmány élén Tonebach belügyminiszter, mint elnök, és Tietgen államtanácsos mint alelnök állanak.

— **A polgári** (ársalkodó) halmás szerint Szent-Mihály napon elhagyja régi helyiségét, hogy hova költözik még nem tudható.

— **A világiállítási alkalmából** Bécs községe haruló kiadások összesen 2.290,230 frtra ragnak; ez összeg hídak építésére, utcák szabályozására, kisajátításokra stb. fog fordítani.

— **A világiállítási tere**n emelendő operaház, melynek építésére Sulzer Gyula bécsi udvari karmester nyerte meg az engedélyt, 1500 négyszög ölnyi telket fog igénybe venni és 5000 néző befogadására lesz berendezve.

A „királyi lámpa“ ismét ott lobog a nortre-damei templom oltára előtt. E remek művi maszív ezüst lámpát XVIII. Lajos ajándékozta a templomnak.

— **Helyőrségünk** a marosvásárhelyi hadgyakorlatokról ma délben érkezett haza városunkba.

— **A „Balázs“ féle**, férfi ruhakár árverésének, hirtelen történt megszüntetése a miatt történt mivel az árverezés napja nem volt a hitelezőknek tudtul adva; többek kérelmére tehát a kir. törvényszék úgy intézkedett, hogy a végrehajtó jelöljen egy más napot az árverezésre és a távol lévő hitelezőknek ezt tudtul adni kötelességének ismerje.

— **Gróf Mikó Imre** önmaga haza érkezett s pár napig városunkba mulat.

— **Csernátóy Kossuthnál.** „Csernátóy Lajos“ írja a „Pester Journal“ több napot töltött Kossuth Lajosnál Turinban. Képviselői körökben azt beszélik, hogy Csernátóy ur a volt kormányzó a szélsőbal vad magaviseletére figyelmeztette, s egyúttal bővebben kifejtette, hogy ezen párt részint elemeinek szétágazó volta, s részint programja miatt soha semmi jövővel nem bír. Csernátóy ur ezúttal állítólag igen melegen küzdött a saját pártja mellett, melylyel Kossuth köztudomás szerinti nem igen rokonszenvez. Csernátóy ur ezen látogatása Kossuthnál pártjától vett minden mandatum nélkül történt, csak úgy a saját szakállára ront oda, a mi a dolog fontosságát csökkentti, de pikantériáját emeli. Csernátóy látogatása Kossuthnál természetesen sokféle kommentáltatik s névszerint a szélső balon igen éles, de a 48-as szempontból jogosult kritika tárgyát képezi.

— **Virágtolvajok.** A sétatéri kertész panaszkolja, hogy több mint 20 darab virágot vittek el a kioszk előtt általa felkötött kő-emelvényről.

— **Byron szive.** Ujabb időben a lapok különféle közleményeket hoztak azon helyre nézve a hol Byron szive nyugszik; minden variáns között legvalószínűbbnek látszik azonban azon vélemény, mely szerint a költő szive Missolonghiban pihen egy márvány lap alatt. Erre vonatkozólag egy e részben igen megbízható levelező a „Presse“ nek ezeket írja: Byron lord 1825. végén halt meg Missolonghiban, heves láz következtében. Holttestét a még most is élő atheni tábori törzsorvos, dr. Treiber balzsamozta be, s azután Byron barátja, Gamba gróf Angolországba vitte azt, hol családja körében nyugszik. — Ottó király alatt elhatározott, hogy Byron emlékére egy nemzeti emlékoszlopot emeljen Missolonghiban, s a jelenlegi kormány az ügyet ismét kezébe vette, de a kivitelről még ez ideig szó sincs, s még mindig az angolországi bizottságtól függ annak egykori létesítése. — Ez a Gamba gróf nem más, mint azon velencei Gamba grófnőnek testvére, kivel Byronnak Velenczében tartózkodása alatt viszonya volt, s mely akkor közbeszéd tárgya volt. Gamba gróf Görögországba tért vissza, s ott halt meg.

— **Hogy meg ne tudja.** Egy fiatal nő következő levelet írt „barátjához.“ „Uram sziveskedjék négy órákor engem felkeresni Ha nem tehetné, kérem adja tudtomra, mikor és hol beszélhetnék önnel.“ Azután utóiratban hozzá tette: „Kedves egyetlen Guszikám, csak azért nem tegeztelek, hogy ha véletlenül nőd kezébe kerül, meg ne tudja.“

— **Uj házassági közvetítő.** Boroszlóban egy fénykép-kirakóban feltűnőleg szép és kedves arcu leány arcképe volt kitéve. Sokan megbámulták, különösen egy barnult arcu, vagyonos földbírtokos nem tudta szemét róla levenni. Egyet gondol, be megy a fényképezéshez és tudakozódik a kép eredetijé után. Minden kérdésére kimerítő választ nyer, s másnap a barna férfi a kis leány elé állt, mint kérő. A leány bámult, és csupa bámulatában odanyújtá kezét a gazdag kérőnek.

— **Amerikai magyarok.** Nev-Yorkból írják: Az itteni magyarok és osztrákok igen jelentékeny számban vannak, csak nem kivétel nélkül republikánus pártokhoz tartoznak és Grant nevet hangoztatják. Nevezetesen a magyarok teljes erővel Grant mellett munkálkodnak. Löw Vilmos indítványára külön egyelet is alakítottak, melynek más célja nincs, mint Grant mellett agitálni — Nevezett hazánkfia, mint az indítványozó, az egyeletnek elnöke lön; kifelé angolul korteskednek üléseik társalgási és tárgyalási nyelve azonban a

magyar nyelv. — A közelebbi ülésben legnagyobb örömekre arról értesültek az elnök által hogy Grant neki személyesen hálafejtő fejezte ki fára dazása kért, egyszermind kijelentvén, hogy ép a szabad ságszerető magyarok támogatása igazi büszkeséggel tölti őt el. Eljen a szabadság! Eljen Grant!

— **Az uszók királya.** Londonban nem rég egy Johnson nevű egyéniség nagy falragason hirdette, hogy Dvertől Calaisig uszik. Legtöbben kacának tartották, nem őt, — a vakmerő vállalkozót, hanem a hirt. Nem is csoda, annyi mértőföldet uszni lehetetlen. De Johnson nem tágított, s alkalmas időt várva csakugyan hozzá is fogott a hosszú uthoz. Hajóval kísérték a merész uszót, ki hét mértőföldet csakugyan eluszott, tovább haladni azonban képtelen volt. Lábai megmerevedtek s kénytelen volt a hajóra felkapaszkodni, s alig volt ereje a théas csészét ajkához emelni. Egyébiránt hét mértőföldet uszni sem gyerekség.

— **Kiállítás Oroszországban.** Oroszországban jövő év őszén, tehát még a bécsi világiállítási tartama alatt megint egy nagy kiállítást fog rendezni Pétervárott, melyen a szövőtt árú készítésére szolgáló különböző növények, gépek és eszközök fognak bemutatni. Hogy e kiállítás minél teljesebb és minél tanulságosabb legyen, külföldi iparosok is részt vehetnek, és különösen kívánatosnak jelentették ki a szövőtt árúkat készítő telepekben használtatni szokott nyers anyagok, valamint gyártásra használt gépek mintáinak a legfigyelemreméltóbb gyártási módszerek leírásával kapcsolatos bemutatása.

— **Mejelen: A n.-várad kir. jogakadémiaának változás történelme** alapításától 1870. tanév végéig, levéltári adatok alapján írta: **Dr. Bozókai Alajos**, a n.-várad kir. jogakadémia tanára. Kiadta: **Hügel Ottó**. N.-Várad, 1872. Ára: 80 kr. o. é.

— **N.-Várad és környéke** utmutató 8 kömetszvényvel. N.-Várad, Hügel O. 1872. Ára 50 kr. o. é.

— **Az európai színészet jelen állásáról** hoznak egy közleményt a „Föv. lapok“ a berlini „Magazin“ után. E leírás Európa minden jelentékenyebb nemzetének színészetéről megemlékszik s szól a mi színi viszonyainkról is. Elmondja, hogy Magyarországnak az egész nemzet által gazdagon ajándékozott „nemzeti színház“ — a van, melynek tagjai jó fizetésbe és becsülésben részesülnek. Művészetük kinyerte az iró elismerését, s különösen Erkelről és Szigligetiről emlékezik meg, egy utóbbiak tulajdonitván derék művésznők: Szigeti József színészi érdemeit is. A vidéki színpadokon csak középszerűsége talált s hihetőleg e kisebb helyeken jutott ama téves nézetre is, hogy nemzetünk nem becsüli a drámai színészetet, „komédiások“ — nek gunyolván képviselőit, holott ez elnevezés semmivel sem kiemelőbb a német „Komödiant“ — nál. A horvátok, tótok és szerbek színésze, ezikkiró szerint, alantí fokón áll. A színészet ügye legrendezettebb **Franciaországban**. Itt nincs ugyan udvari színház, de a jelentékenyebb színházak kivétel nélkül állam- vagy városi segélyben részesülnek. A színészek kiképzetéséről színi tanodák gondoskodnak. Franciaország csaknem minden jelentékenyebb városának van állandó, jól segélyezett színház; ezért a francia színészek többnyire egy helyen maradnak, polgárokká, háztulajdonosokká válnak s vágyaik egyetlen Mekkája: Páris. Udvari színház **Agliában** nincs, de a főváros nagyobb színházai az udvar segélyezésében részesülnek. A fiatalabb színészek nem színi tanodában, hanem egyes nagyobb művészek oldala mellett nyernek kiképzést. Ez az oka annak, hogy egy-egy nagy művész sajátosságai több nemzedéken át fennmaradnak a színpadon. Az angol színházak kiállításai rendkívül fényesek s az angol színészek könnyen meggazdagodhatnak, ha rendszeren könyelműek nem volnának. A közönséggel ritkán érintkeznek s többnyire saját körükre szorítóznak. — **Dániában** a színházak tagjai magas fizetéseket huznak s az államhivatalnokokkal egy rangban állanak. — **Svéd- és Norvégországokban** szintén jó soruk van. — **Olaszországban** csak a dalmi virágozik, míg a drámát egészen elhanyagolják. Rendezett állandó színház nem található s még a legjobb társulatok is örökké vándorolnak. Nyugdíjintézetök, színi tanodáik nincsenek, s egy-egy jó hanggal a színházi agensek csinálnak jövedelmező üzletet. — A színi Európá valamennyi nemzete közt az **orosznál** áll legjobb lábón. A pétervári, moszkvai, varsói, kievi színházak császári kormányzás alatt állanak s óriási segélyösszegek fölött rendelkeznek. Csak Pétervárt egyedül van orosz színmű, orosz dalmi, olasz opera, olasz színmű, francia, német színmű és orosz ballet. Moszkvának két orosz színháza van. A császári színi tanoda pártját ritkítja; a növendékek teljes ellátásban részesülnek; a művészek 26 évi működése után nyugdíj kapnak. Egy első rendű művész évi fizetése: 12,000 rubel. Egy orosz művész bálványa a közönségnek.

— **Győzzon a mi jó!** Hiteles kufor-rásból merítve, az erdélyi kölesönös jég- és tűzkármentő társulat ügyei valahára már mielőbb rendezettségbe kerüljenek. Ugyanis a m. kir. földmívelési, ipar s kereskedelmi miniszterium idei 9074. sz. alatti leirata folytán e társulatnak egy, vagy a szükséghez képest több közgyűlés

megtarthatását engedélyezte, az utóbbi időszakra beállítva volt választmány lemondása iránt, valamint az intézet további fennállása és lebonyolítása tárgyában szükséges határozat hozatala végett. Mindezeket annál nagyobb örömmel lehet üdvözölni, mivel e társulat a magyar földön első volt, mely közhasznú célja mellett, parányi erővel sokkal nagyobb eredményeket mutathatott fel, mint jelenben, nagy költségekkel keletkezteknek bármelyike is, s akkint a társas „önsegélyen“ alapult eszmének megtestesülése, hosszas elhurcoltatott viszontagságai után is tagjainak nemcsak érdekét teljes mérvben megőrizte: hozott s hozandó hozzájárulásokból hasznos eredményt fejlesztendő ki, hanem némelyeknek azon törekvését is megsemmisíti, hogy mi nálunk magyarföldön a becsületesség társzövetség, felvállalt kötelességek teljesítése, hazánk hírneve, társas élet legfőbb feltételeinek, a hitelnek rovására, a képzeldések pusztá regiójába tartozzék. (Beküldetett.)

— **Külföldi bankjegyhamisítás.** Nagyszerű, üzletszerűen kezelt bankjegyhamisítás ügye foglalkoztatja jelenleg a svájci szövetségi tanácsot. Az ez ügyben megindítandó perben a genfi rendőr titkár is bele van bonyolódva. A per előzményei következők: Külföldi államok, különösen Olaszország, Oroszország és az osztrák-magyar birodalom több év előtt számtalanszor keresték már meg a svájci szövetség tanácsot, hogy igyekezzenek a területén rendszeresen üzött bankjegyhamisítás nyomára jönni, mely az említett államoknak nagy károkat okoz. Az ennek folytán megindított nyomozás mindaddig nem vezetett eredményre. Oroszország végre elhatározta magát erősebb rendszabályokhoz nyulni, s egy ügynököt küldött Svájcba a bankjegyhamisítás felfedezése céljából. Az ügynök Kaminsky államtanácsos volt, kinek oldala mellett valami Bourbon nevezetű egyén működött. Ezek Ochsenheim genfi rendőrtitkárrel egyesülten csakhamar felfedezték Yverdonban a bankjegyhamisítókat, kik francia, orosz és osztrák-magyar bankjegyeket gyártottak. A hamisítók közül többen elfogattak, s gyártásra használt lemezek Ochsenheim által lefoglaltattak. Ochsenheim és Bourbon azonban a porosz bankjegyek készítésére használt lemezeket csak azon feltétel alatt akarták a porosz követnek kiadni, ha az nekik 40,000 frank költségtérítést s jutalomdíjat utalványoztat. A porosz kormány azonban ezen összeg kifizetésére hajlandó nem lévén, egy rendőrfőnököt küldött Yverdonban, ki az ottani békebíró megkereste, hogy a Bourbon és Ochsenheim birtokában levő lemezek kiszolgáltatása iránt intézkedjék. Ochsenheim ezen idő alatt ismétlé a porosz rendőrfőnöknek előbbi ajánlatát azon fenyegetéssel, hogy ha el nem fogadtatik, a lemezek Angliába fognak küldetni, hol erre külön felfogadott egyének a bankjegyhamisítást folytatni fogják. A porosz rendőrfőnök az yverdoni békebíróhoz intézett iratában kinyilatkoztatta, hogy neki felajánlott feltételeket teljesíteni nem hajlandó; a vizsgálati iratokból pedig kiderül, hogy ezen lemezek Yverdonban tényleg megérkeztek, s azok e mellett több oly adatot tartalmaznak, melyekből az következtethető, hogy Bourbon Ochsenheim, sőt az orosz államtanácsos is részt vettek a bankjegyhamisításban. A vizsgálatból kiderül különösen azon, az orosz államtanácsost nagyon terhelő adat, hogy az az yverdoni békebíróknak 20,000 frankot ajánlott Bourbon és Ochsenheim szabad lábra álltatása esetében. A megindított vizsgálat ez ügyben már annyira haladt, hogy a nyilvános tárgyalás rövid idő múlva megtartathatik, mely valószínűleg sok árnyoldalt fogja az oroszországi társadalmi viszonyoknak felderíteni.

— **Öngyilkosság előtti próba.** Brizben Königinhof mellett e napokban egy molnár felakasztá magát. Mielőtt e tettét végbevitte, azt előbb neje előtt megpróbálta. A kötelet nyaka körül került s úgy tett, mintha fel akarja magát akasztani. Neje ki ezt látá, tréfálkozva így szólott hozzá: Nos, nos! te valójában ugy teszel, mintha komoly szándékod lenné magadat felakasztani, ha valaki látna, azt mondaná: „ni, ni a molnár fel akarja magát akasztani.“ A férj erre mit sem válaszolt, bevárta, míg neje a mezőre távozott, s azután csakugyan felakasztotta magát.

— **Dersin urhoz** intézzük az alábbi kérdést: Van-e tudomása arról, hogy azok kik első helyre váltanak magoknak jegyet, némelyek tolazkodása miatt állni kénytelenültek? A közönség megérdemli azon tömeges pártfogás után, — melyet Dersin ur naponkint tapasztal — hogy a számozott helyekre felvívások alkalmaztassanak, kiknek egyedüli kötelességük az legyen: hogy az állóhely korlátait átlépő egyéneknek megmutassák, merre van a kijárás? — Reméljük, hogy Dersin ur szívesen figyelembe veendi — a közönség érdekében tett felszólalásunkat. — (Beküldetett.)

— **Óriási hordó.** A napokban készült el véglegesen Promontoron egy óriási hordó, melyet Latzkó borkereskedő rendelt meg Faber Henrik, ottani kadárnál. A hordó ürmérete 1500 akó. Összeállított 20 legény dolgozott s különös állványokra volt szükség, hogy e nehéz munkát elvégezhessék. A hordó 64 dongából áll; hosszúságok 17½, szélességük 16 láb. A hordót 18 vasabroncs tartja össze, melyeknek szélessége 6" s vas-

tagsága ½". Az abroncsok összesen 36 mázsat nyomnak. Készítési ára az anyagon kívül 1050 frt volt. Az előállítási ár 4700 frtra rug.

— **Eredeti egy reclam.** Egy amerikai lap írja: „Néhány malajai vadászat közben felzavart egy krokodil. A szörnyállat már is több sebből vértett, midőn az egyik vadász golyója hasát találta. Abban a pillanatban bájos, szép ezüstcsengésű hangon gyönyörű melodia hangzott fel. A malajai pár pillanatig elbámulva veszteltek, de aztán elhánták fegyvereiket, derekuk kapák fejüket s ezekkel a legkicsapongóbb táncra kerekedtek. E történet elbeszélőjére, ki európai vala, a jelenet annál nagyobb benyomással volt, mivel a szörny hasából hangzó zenedarab nem volt más, mint az általánosan ismert „Gizela-keringő.“ Az állathalgyudala volt e zenedarab, midőn a folyam partjára yonszoló magát, utját mindenütt vérel jelezve. Folyton tánczolta közeltek a malajai áldozatokhoz, s midőn a keringő elhangzott, a szörny felboncolásához fogtak. Az európai vezető e sok tapasztalatot követelő művelet. Mily meglepetés! A szerv, mely a harmonikus ezüstcsengésű hangokat adá, egy zenélő doboz volt, melynek gombjait találta hihetőleg a malajai golyója. Hogyan került e doboz ide? A legborzasztóbb sejtelmek szállották meg a körülállókat. A doboz egy német gyári üzlet „Svoboda, Müller, Oppenheim és társa Frankfurtban, Marieplatz 17. a.“ jegyét mutató. A fedélre az az előtti tulajdonos neve volt vésvé. Már most az a kérdés támadt az illetőkben, vajjon a nilusi gyilk a dobozt egyedül nyelée-e el a tulajdonos nélkül, vagy a tulajdonost is a dobozt is egyszerre, mely esetben az előbbi gyomra egészen megemészte, míg a meg nem emészthető doboz a gyomorban maradt? Ez azon titok, mely felől a fától még fel nem lebentetett, s mely talán soha sem fog felderíteni.

— **A Porges-féle felsőbb kereskedelmi tanintézet**, Bécs, Praterstrasse, 32 sz. a. ép most tévé közé évi jelentését a lefolyt isk. évről. Ebből láthatjuk, hogy az intézet látogatónak száma mult évben is növekedett és pedig 912-re emelkedett. A tanári kar 25 kitűnő tanfőrből áll s ez okból nem csodálkozhatunk az intézet által elért sikeren. Az igazgató mindenkép annak emelésén fáradozik minek bizonyítványa, hogy tanulmányait az intézetben végeztet növendékek, rögtön alkalmaztatnak a legelső cégeknek és pénzügyintézeteknél. A tanulmányi idő 3 évre terjed s az intézeti növendékek még azon előnyben részesülnek, hogy a cs. kir. hadügyminiszterium által meg van engedve, mikép hadkötelezettségüknek mint 1 évül önkéntesek tehesenek elogat. E mellett még külön tanfolyamok vannak: a gyakorlati vasutüzlet forgalmi, kereskedelmi és táviradai szolgálatról és a biztosítási üzlet összes ágairól.

— **A kolozsvári takarékpénztár** 1872 augusztus havi üzlet forgalma. Bevétel: 213 betét után 35533 ft. Visszafizetett váltók 143260 ft. Visszafizetett előlegek 3505 ft. Befizetett kamatok 3050 ft 36 kr. Különbféle díjak 964 ft 96 kr. Bécsi bankháztól 53623 ft 09 kr. Állam illeték előlegek után 13 ft. 05 kr. Összesen 239969 ft 46 kr. Pénztári maradvány Julius hó 31-ről 74172 ft. 72 kr. fösszeg 314142 ft 18 kr. Kiadás: Visszafizetett betétek s tőkésített kamatok 126 tétel után 64321 ft. 16 kr. Kifizetett betéti folyó kamatokra 79 ft 40 kr. Leszámitott váltókra 140280 ft. Előlegekre 920 ft. Kezelési költségekre 26 ft. Többek számlájára 689 ft 37 kr. Tiszti fizetésekre 303 ft. 32 kr. Megjelenési tisztelet díjakra 102 forint. Érték papírok vételére 52,995 forint. Érték papírok kamataira 628 ft. 09 kr. Jövedelmi adóra 170 ft. Állam illeték előlegek után 13 ft. 05 kr. Összesen 260527 ft. 39 kr. Pénztármaradvány augusztus hó 31-én 53614 ft 79 kr. fösszeg 314142 ft 18 kr. Kolozsvárt augusztus hó 31-én.

(Necrológ.) Bethleni gróf Bethlen Klára, idősb gróf Bethlen Gáborné, maga és gyermekei: Gábor, Louise, maksai Mariaffy Albertné, ennek gyermekei Lajos és Gabriela, az ez évben elvesztett kedves leánya Aurelia, br. Bánffy Zoltánné hátrahagyott árvája János; Emma, gróf Beldi Ákosné és Vilma; nemkülönben több rokonai s a néhai számos barátai és tisztelői nevében mélyen megszorodott szívvel jelenti Bethleni gróf Bethlen Gábor, magyar királyi hétszemélynök, folyó hó 1-én déli 12 órákor, élte 61-ik évében, Kerlésen történt gyászos kimultát. A boldogult földi részei folyó hó 3-án fognak Kerlésre, a családi sirbaltba szállítani. Kerlés, szeptember 1-én 1872.

Kolozsvári piac. Egy pár szép ökör 480 ft. Egy pár közepes ökör 330 ft. Egy pár szép tehén 240 ft. Egy pár közepes tehén 210 ft. Marhafonta 24 kr. Borjúhonta 20 kr. Egy pár szép disznó 230 ft. Egy p. közepes 180 ft. Egy pár süldőmalacz 70 ft. Disznóhonta 20 kr. Szalonna, nyers mázsája 44 ft. Szalonna, száraz mázs. 46 ft. Szalonna füstölt fontja 52 kr. Fagygyú mázsája 24 ft. Zsir. kudz. kupája 1 ft. Zsir, hájzsir kup. 1 ft 10 kr. Ludszir kup. 1 ft 50 kr. Széna, szekere 20 ft. Szalma, szekere 14 ft. Fa, száraz hosszú öle 30 ft. Fa, száraz rövid öle 12 ft. Nyersfa szekere 7 ft. Egy pár pulyka 5 ft. Egy pár liba 3 ft 20 kr. Egy p. kappan 2 ft 50 kr. Egy p. csirke 60 kr. Tojás 4 db 10 kr. Deszka párja 1 ft 10 kr. Zsindely ezre 5 ft.

Felétős szerkesztő **Sándor Janos**.

